

Bestyrelsens beretning ved generalforsamlingen, tirsdag den 24. januar 2017:

Det er igen tid til at sammenfatte årets gang i Bevaringsforeningen for Varde.

Det har i en del år været skik og brug at orientere om medlemstallet. Vi har ved årets begyndelse 112 registrerede medlemmer, fordelt på 99 personlige medlemskaber, halvdelen enkeltpersoner og halvdelen ægtepar, samt 13 firmamedlemskaber. Det er – igen, desværre – 3 færre end foregående år, men lad os anlægge et positivt syn og betragte det som nogenlunde uændret. Vor mulighed for at hverve nye medlemmer er nu engang at gøre opmærksom på vort virke, og selvfølgelig vil det ikke skade, hvis vore medlemmer lader falde en opfordring til venner og bekendt om at støtte foreningen ved et medlemskab.

Vore kontingentsatser blev ved seneste generalforsamling vedtaget hævet en smule for at reducere svindet i formuen. Det var ikke nogen dramatisk hævnning, men lidt har som bekendt også ret, og sammen med et rundhåndet tilskud fra Poul Erik Bech viser regnskabet, som vil blive præsenteret efterfølgende, at vi trods et mindre underskud på driften igen har lidt økonomiske midler at stå imod med.

Vi har igen i 2016 som bidrag til foreningens synlighed uddelt "Bevaringsforeningens Roser" til en ejer, som ved god renovering eller vedligeholdelse gør sig fortjent til et skulderklap. Denne gang faldt vort blik på Vestbanevej 3. Her er tale om et byhus fra først i 1900-tallet, som ejeren, tømrermester Brian Blom, har istandsat med en kærlig hånd, så den udvendigt fremtræder i original skikkelse, men indvendigt er blevet til en moderne familiebolig. Vor påskønnelse har naturligvis sigte på bygningens ydre fremtræden, bl.a. er et bølgeeternit-tag udskiftet med naturskifer. Vi har faktisk vedtaget at disse roser skal uddeles lidt hyppigere, end det tidligere er foregået, så vi vil have antennerne ude for at observere emner som fortjener en buket, og vi er meget lydhøre for forslag fra medlemmerne om sådanne emner.

Vi har i Bevaringsforeningen en opgave i at værne om vores kulturarv. Den opgave kan selvfølgelig varetages mere eller mindre nidkært, og kulturarven er i sig selv et noget fleksibelt begreb. Det er i bestyrelsen diskuteret ret intenst, i hvor høj grad vi skal reagere, når der i bybilledet viser sig noget som strider mod vedtagne bestemmelser, det være sig lokalplaner eller andet. Vi har eksempelvis følt det nødvendigt at reagere, da et rødstenshus på Skyttevænget blev vandskuret eller tyndpudset i hvid farve, og derved skiller sig væsentligt ud fra omliggende huse. Der gælder for Skyttevænget en tinglyst deklARATION med bestemmelser om materialevalg, og vandskuringen harmonerer bestemt ikke med denne deklARATION. Vi har også reageret over for et par meget synlige alu-porte på Skolevej, som ikke harmonerer med den bevarende lokalplan, der foreskriver træporte. I begge tilfælde burde kommunen gribe ind, men det gør kommunen åbenbart kun, hvis andre anmelder en overskridelse af gældende bestemmelser. Bevaringsforeningens reaktion i de beskrevne tilfælde har altså haft karakter af en anmeldelse. Hvad der så kommer ud af disse anmeldelser savner vi endnu svar på, men vi har altså i sinde følge op på sagerne, indtil vi hører om afgørelserne.

Der er sagt og skrevet ganske meget om Alslev Præstegård, som menighedsrådet ønske nedrevet og erstattet af en ny præstegård. Kommunen har meddelt afslag på ansøgningen om nedrivning, men det er ganske tydeligt, at menighedsrådet er noget utilfreds med dette afslag. Bevaringsforeningens holdning er helt klart, at den bestående bygning skal renoveres. Det er teknisk muligt at renovere og komme skimmelsvampeforekomster til livs. Det koster selvsagt at foretage en sådan renovering, men sker det ikke, vil den kulturværdi, som præstegården repræsenterer, gå tabt. Den kan, selv med den bedste vilje, ikke genskabes i en erstatningsbygning.

En strid som den her beskrevne, mellem en ejer og bygningsmyndigheden, er ikke uproblematisk. Sat på spidsen kan resultatet blive, at en ejer undlader at vedligeholde en bygning, og i den situation har kommunen ingen sanktionsmuligheder. Desværre er den helt naturlige følge, at en bygning kan forfalde, og derved gradvis miste sin bevaringsværdighed. Et særdeles tydeligt eksempel ligger ca. 10 km sydpå, altså Korskroen. Der skal ret megen god vilje til at finde denne – fordum så stoute bygning – bevaringsværdig. Et andet eksempel i vor egen kommune er Blochs Gård i Kærgård, der ejes af Naturstyrelsen. For 10-15 år siden blev udbygningerne nedrevet, og stuehuset var tænkt benyttet til et kommende Krondyrcenter, der aldrig blev realiseret. Det er gået sådan, at der nok ikke er brugt ret mange kroner på at vedligeholde bygningen, og i dag er den så i en stand, som har betydet, at et – om end snævert – flertal i kommunens Plan- og Teknikudvalg har givet tilladelse til nedrivning.

Er der derimod tale om en fredet bygning, har ejeren en forpligtelse til at "holde den tæt på tag og fag", og den forpligtelse betyder, at myndigheden kan skride ind og gennemføre de nødvendige arbejder for ejerens regning.

Det giver os nogle urolige stunder, at der - ud over Alslev Præstegård – er et par hængepartier med Stampemøllen ved Oksbøllejren og Damsmark tæt på kommunegrænsen mod Esbjerg. I alle 3 tilfælde har Varde Kommune afvist at meddele nedrivningstilladelse, så vi kan kun håbe på, at bygningerne vedligeholdes, indtil en behjertet ejer tager fat på renovering.

I sidste års beretning var jeg kort inde på Laboratoriebygningen på Stålværket, hvor renoveringen gennemførtes sidste år. Vi har på et møde med kommunen først i december faktisk givet et skulderklap for resultatet af renoveringen, som vi finder meget vellykket.

Bevaringsforeningen har stadig sæde i bestyrelsen for Nørholm Vandmøllelaug, hvilket medfører en forpligtelse til at agere Mølleguide et par gange om året. Som bekendt er Nørholm Gods sat til salg, og da det er uklart, hvordan en ny ejer kan stille sig til mølledriften, kan et salg medføre ændrede vilkår for Vandmøllelauget, men indtil anden afgang foreligger, fortsætter møllefremvisning på søndage i månederne juni, juli og august.

Årets medlemsarrangement var en tur til Ballum, hvor der i 2007 blev oprettet en Bevaringsfond i et partnerskab mellem Tønder Kommune, Kulturstyrelsen og A.P. Møller Fonden med den hensigt, at bidrage til bevarelse og forskønnelse af bygningerne i Østerende Ballum og Vesterende Ballum. 39 medlemmer deltog i turen, hvor en lokal guide, Erhardt Ehmsen, viste os rundt og forklarede om livet i marskegnen og om området historie. Uden Erhardt Ehmsen havde nok ingen af os været klar over, at vi alle er medlem af Stokkespringerlauget! I hvert fald påstod Erhardt Ehmsen, at enhver dansk borger, der ikke udtrykkeligt har frabedt sig medlemsskab, er medlem.

Årets Bevaringspris tilfaldt Gl. Møllevej 23, Oksbøl, ejet af Heidi og Claus Thomsen. Ganske a'propos viste det sig, at den kønne bygning fik prisen på 100-året, idet den er opført i

1916, for præcist 100 år siden, af en lokal håndværker – Den Røde Murer. Formentligt er det et stort rødt fuldskæg, der har givet ham tilnavnet. Han bar det borgerlige navn Jens Nielsen og var født i 1858 i Jerlev ved Vejle. Den Røde Murer kom til Oksbøl omkring år 1900 og har bygget mange af stationsbyens huse. Han har helt bestemt ikke været uden kreative evner, for ved prisoverrækkelsen kunne de nuværende ejere fremvise Den Røde Murers originale tegninger af bygningen sammen med flotte tegninger af andre tilsvarende projekter. Den præmierede bygning er ikke fuldstændig identisk med den oprindelige fra 1916, idet de nuværende ejere har udført en tilbygning samt overbygning af indgangspartiet, og da disse arbejder er udført med fin fornemmelse for en god harmoni i bygningen, har det slet ikke været nogen hindring for pristildelingen. Igen i år har arkitekt Anker Ravn Knudsen medvirket som sagkyndig bistand for prisudvalget, der derudover består af Peter Guldberg og Holger Grumme Nielsen som kommunalt udpegede, samt vore egne Laurids Bjerregaard og Poul Henning Bertelsen. Så vidt jeg har kunnet se i ældre papirer, har Anker Ravn Knudsen faktisk fungeret siden 2003, da han deltog første gang ved udpegning af Grydergade 2.

Bestyrelsen har i 2016 måttet sige farvel til Ole Faber. Det har været hårdt at skulle undvære Ole, men som tingene magede sig, var det den bedste løsning. Det hænger sådan sammen, at Poul Erik Bech tilbød os en plads i den bestyrelse, der skal administrere den fond, som Poul Erik Bech i 2015 oprettede i forbindelse med generationsskifte af sin virksomhed. Fondens formål lyder:

Gennem det overskud, der via mæglervirksomheden genereres til fonden, støttes børn, handicappede og flygtninge, samt aktiviteter inden for kunst og bygningskultur.

Poul Erik Bechs virksomhed deles for så vidt i 2 grene, hvor sønnen, Michael Bech, overtager styringen af den del der omfatter administration af ejendommene, datteren, Jane Bech, styringen af mæglervirksomheden, og begge har sæde i fondsbestyrelsen sammen med Poul Erik Bech og 4 øvrige medlemmer, blandt andre Ole Faber, der var vor kandidat til posten. Poul Erik Bech har lagt vægt på at få en stærkt Varde-relateret person i bestyrelsen for fonden, men for at undgå habilitetsproblemer, måtte denne person ikke have stærk tilknytning til Bevaringsforeningen, hvilket nødvendiggjorde, at Ole måtte overlade sin post i vor bestyrelse til Poul Henning Bertelsen. Med Oles plads i fondsbestyrelsen er Varde sikret en fortaler, når fonden modtager støtteansøgninger med relation til vort område. Et helt frisk eksempel er donationen til Vardegårdens uniformer.

Det er ikke for meget sagt, at Ole på det nærmeste har været synonym med Bevaringsforeningen i de mange år siden foreningen blev oprettet i 1975, og det er bestemt ikke uden problemer at skulle undvære Ole i bestyrelsen, og dermed det enorme kendskab han har til lokalområdet og til, hvad der rører sig. Vi kan heldigvis stadig trække på Oles viden, når det kniber, men vi skylder ham megen tak for den kæmpestore indsats, han har udrettet for Bevaringsforeningen gennem årene. Tak er kun et fattigt ord, men til gengæld skal Ole have mange af slagsen.

Som mit sidste punkt i beretningen – og det ikke mindst væsentlige - har jeg tilbage igen at rette en tak til Varde Museum for den store hjælp, Museet og dets ansatte yder på mange måder. Den sekretariatsfunktion, som Varde Museum varetager for Bevaringsforeningen, er af meget stor betydning for Bevaringsforeningens virke. Tak for kaffen, som I spenderer til vore bestyrelsesmøder. Bevaringsforeningen skylder også en tak til Peter Guldberg og Holger Grumme Nielsen, der bistår ved udvælgelsen af modtager til Bevaringsprisen. Tak til mine kolleger i bestyrelsen for god mødedisciplin. Tak for jeres gode humør og for jeres friske vilje til at yde en indsats. Tak til vor frivillige revisor, og tak til jer medlemmer, der er mødt op i aften, og hermed giver jeg ordet tilbage til dirigenten.